

**แผนงานการบริหารจัดการการเตรียมความพร้อมประเทศไทย
ให้เป็นจุดหมายปลายทางการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่มีคุณภาพ**
Administrative Plan for Thailand to be a Quality Wellness Tourism Destination

วิภาดา	คุณาวิกติกุล*	Wipada	Kunaviktikul*
เพชรสุนีย์	ทิ้งเจริญกุล**	Petsunee	Thungjaroenkul**
กุลวดี	อภิชาติบุตร **	Kulwadee	Abhicharttibutra**
อรอนงค์	วิชัยคำ***	Orn-Anong	Wichaikhum***
อภิรดี	นันทศุภวัฒน์**	Apiradee	Nantsupawat**
สิริลักษณ์	วรรณะพงษ์****	Siriluck	Vadtanapong****
วิไลพรรณ	ใจวิไล*****	Wilaipan	Jaiwilai*****

บทคัดย่อ

การยกระดับขีดความสามารถของการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของประเทศไทยมีความสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์คือจัดทำแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพด้านกีฬาและสปา นำชุดความรู้ใหม่ในการพัฒนากีฬาและสปาสำหรับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพไปใช้ในสถานการณ์จริง และพัฒนาชุดความรู้ใหม่ที่สมบูรณ์ และเพื่อถอดบทเรียนการบริหารจัดการแผนงานวิจัยที่มีประสิทธิผล กลุ่มตัวอย่างได้มาแบบเจาะจง ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้ประกอบการด้านสปาและกีฬารวม 121 คน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 200 คน และทีมวิจัยโครงการและทีมนักวิจัยภายใต้แผนงาน 15 คน เครื่องมือประกอบด้วย แบบกรอกข้อมูลการทำ SWOT แบบสัมภาษณ์ผู้ประกอบการด้านกีฬาและสปา แบบสัมภาษณ์การประเมินผลตอบแทนทางสังคม และแนวคำถามสัมภาษณ์เชิงลึก ผลการศึกษาพบว่า

1. แผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพด้านกีฬาและสปา ประกอบด้วย 4 กลยุทธ์ วัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ 10 ข้อ และแผนปฏิบัติการ 34 แผน
2. ชุดความรู้ใหม่ในการพัฒนากีฬาและสปาสำหรับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่สมบูรณ์และนำไปใช้ได้จริง และผลตอบแทนทางสังคม พบว่าอัตราผลตอบแทนทางสังคมต่อการลงทุน 1 บาท เท่ากับ 22.54 และ 25.43 บาท โดยใช้อัตราคิดลดร้อยละ 3.5 สำหรับการจัดกิจกรรมจอมบึงมาราธอน 63 และธุรกิจสปาตามลำดับ
3. การถอดบทเรียนการบริหารจัดการการดำเนินการวิจัยของแผนงานได้ 6 ข้อค้นพบได้แก่ 1) การเตรียมการดำเนินแผนงานวิจัย 2) การดำเนินการตามกระบวนการดำเนินงานของแผนงานวิจัย 3) ผลผลิตและผลลัพธ์

* ผู้เขียนหลัก ศาสตราจารย์ สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์ e-mail: wipada1111@hotmail.com

** รองศาสตราจารย์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

*** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

**** อาจารย์ สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์

***** นักวิจัย สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์

วันที่รับบทความ 3 กุมภาพันธ์ 2565 วันที่แก้ไขบทความ 3 มีนาคม 2565 วันที่ตอบรับบทความ 9 มีนาคม 2565

ของแผน 4) ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินการ 5) ปัจจัยความสำเร็จของแผนงานวิจัย และ 6) คุณสมบัตินี้ ความรู้
ความสามารถของหัวหน้าแผนงานวิจัย

ผลการวิจัยที่ได้สามารถไปใช้ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของประเทศไทยในการมุ่งสู่การเป็นจุดหมาย
ปลายทางการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่มีคุณภาพ

คำสำคัญ: การท่องเที่ยวเชิงกีฬา การท่องเที่ยวเชิงสปา แผนกลยุทธ์การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ

Abstract

To elevate the capacities for health tourism, it is essential for the development of a country's economy. This project aimed to develop a strategic plan and an operational plan for health tourism plans for sports and spas, to apply new knowledge sets on sports and spas for health tourism in real situations, and to collect the lessons learned from effective management of the research program.

The sample included 121 experts and entrepreneurs from sports and spa businesses, 200 stakeholders, and 15 researchers from research projects. The research instruments consisted of the SWOT data form, the entrepreneurs' interview guide, the interview guides for social return on investment (SROI), and in-depth interview guides.

The results revealed that:

1. The health tourism strategic and operational plans for sports and spas were comprised of four strategies; 10 strategic objectives and 34 operational plans were developed.

2. The completed new knowledge sets on sports and spas for health tourism can be used in real situations. The results from the analysis of the SROI found that the SROI ratios were 22.54 and 25.43 for a 1 baht investment in the 2020 Chombueng Marathon and a spa business, respectively, using a 3.5% discounted rate.

3. Six themes of lessons learned emerged from the implementation of the research program as follows: 1) the research implementation plan, 2) the research program implementation as planned, 3) the outputs and outcomes of the research program, 4) obstacles, 5) success factors, and 6) characteristics, knowledge, and abilities of the research program director.

The results of this study can be used for the development of Thailand as a quality health tourism destination.

Keyword: Sport Tourism, Spa Tourism, Strategic Plan for Wellness Tourism

* Corresponding Author, Professor, Panyapiwat Institute of Management; e-mail: wipada1111@hotmail.com

** Associate Professor, Faculty of Nursing, Chiang Mai University

*** Assistant Professor, Faculty of Nursing, Chiang Mai University

**** Lecturer, Panyapiwat Institute of Management

***** Researcher, Panyapiwat Institute of Management

Received 3 February 2022; Revised 3 March 2022; Accepted 9 March 2022

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (wellness tourism) นับเป็นหนึ่งในสิบอุตสาหกรรมที่ถือเป็นกลไกในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจในอนาคตของโลกและของประเทศ โดยเคยเป็นการท่องเที่ยวที่มีมูลค่าการตลาดสูงเป็นอันดับสี่ รองจากการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม การท่องเที่ยวเชิงอาหาร และการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ รายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพซึ่งประกอบด้วยสปาและบริการด้านสุขภาพและอื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 15.6 ของรายได้จากการท่องเที่ยวโดยรวม และมีอัตราการขยายตัวที่ค่อนข้างสูง ในช่วงพ.ศ.2558 ถึงพ.ศ.2563 ซึ่งนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้เดินทางถึงปีละ 7,000,000 คนทั่วโลก คิดเป็นมูลค่าสูงประมาณ 1.24 ล้านล้านบาท เกิดผลทางตรงคือมีการใช้สอยด้านบริการและสินค้ามากขึ้นและผลทางอ้อมคือการเพิ่มด้านค่าจ้างแรงงานผู้ให้บริการ ดังจะพบว่า ผลเชิงเศรษฐกิจของบริการสปาโดยรวมจะสูงถึง 1.6 ล้านล้านเหรียญสหรัฐ และเกิดการสร้างงาน 40.8 ล้านตำแหน่งงานในปี 2015 (Chulalongkorn University Intellectual Property Institute, 2017)

สำหรับประเทศไทย กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาได้รายงานไว้ในปี พ.ศ. 2559 ประเทศไทย มีส่วนแบ่งการตลาดด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพประมาณ 285 พันล้านบาท สูงเป็นอันดับที่ 13 ของโลก โดย 3 อันดับแรก ได้แก่ สหรัฐอเมริกา เยอรมนี และฝรั่งเศส นักท่องเที่ยวกลุ่มนี้เป็นกลุ่มที่เป็นนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศและนักท่องเที่ยวภายในประเทศ และสามารถเชื่อมโยง เป็นกิจกรรมร่วมในการส่งเสริมนักท่องเที่ยวกลุ่มอื่น ๆ ได้ (Department of Tourism, 2015) ส่วนตลาดการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก โดยประเทศไทยมีรายได้สูงเป็นอันดับ 4 คือ 8,823 ล้านดอลลาร์สหรัฐ รองจากประเทศญี่ปุ่น จีน และอินเดีย นอกจากนี้ กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ มีการคาดการณ์แนวโน้มมูลค่าตลาดการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของประเทศไทยมีแนวโน้มจะสูงขึ้นเรื่อย ๆ นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2557 เนื่องจากประเทศไทยมีจุดแข็งในด้านวัฒนธรรมประเพณีที่สืบทอดกันมายาวนาน ผู้คน

มีอัตราคดียดี สถานที่สวยงาม และเด่นด้านการให้บริการ เช่น นวดไทยที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว นอกจากนั้นจากการที่มีประชากรสูงวัยมากขึ้น การเกิดโรคจากการทำงาน ความเครียดจากรูปแบบการดำเนินชีวิต ความล้มเหลวจากการรักษาพยาบาลแบบเดิมทำให้ผู้คนเริ่มหันมาให้ความสำคัญต่อการดูแลสุขภาพของตนเอง ในลักษณะการป้องกันการเจ็บป่วยมากขึ้น ทั้งสุขภาพทางกายและทางจิตใจรวมถึงด้านความงามและการชะลอวัยทำให้มีนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้เพิ่มขึ้นโดยนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้มีความพร้อมในการจ่ายเงินเพิ่มเพื่อซื้อสินค้าและบริการที่มีประโยชน์ต่อสุขภาพ ทำให้เศรษฐกิจเชิงสุขภาพ (wellness economy) มีการขยายตัวอย่างรวดเร็ว ได้แก่ ธุรกิจ สปา น้ำพุร้อน และบริการเชิงสุขภาพอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น ธุรกิจส่งเสริมความงามและการชะลอวัยรวมถึงการออกกำลังกายเพื่อดูแลรักษาร่างกาย เป็นต้น (Teeranon, 2018) การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพทั้งด้านกีฬาและสปาที่มีรูปแบบการให้บริการและนวัตกรรมที่มีเอกลักษณ์เฉพาะที่โดดเด่น มีคุณภาพ จึงสามารถนำไปสู่การเป็นจุดหมายปลายทางการท่องเที่ยวได้

ปัจจุบันยังพบว่ามีการศึกษาวิจัยการให้บริการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพด้านผลลัพธ์การดำเนินการไม่มากนักและยังไม่เด่นชัดถึงผลที่เกิดขึ้นและยังขาดแนวทางการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวที่ชัดเจน การดำเนินการชุดโครงการการเตรียมความพร้อมประเทศไทยเชิงรุกให้เป็นจุดหมายปลายทางการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่มีคุณภาพในปี 2563 ได้ทำการวิเคราะห์สังเคราะห์ชุดความรู้ใหม่ที่จะนำไปพัฒนาธุรกิจสปาและการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของประเทศไทยไปสู่จุดหมายปลายทางที่ตั้งไว้ จะต้องมีการนำไปใช้ในสถานการณ์จริงเพื่อยกระดับความสามารถในการแข่งขัน จะนำไปสู่การเพิ่มมูลค่าของธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและสปา นอกจากนี้ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลด้านกีฬาและสปาทั้งจากผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้ประกอบการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้องทั่วประเทศ รวมทั้งในต่างประเทศเพื่อนำมาจัดทำแผนกลยุทธ์ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของประเทศไทย (ในการ

มุ่งสู่การเป็นจุดหมายปลายทางการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่มีคุณภาพ) ซึ่งจากการระบาดของโรค COVID-19 เมื่อต้นปี พ.ศ. 2563 ทำให้สถานการณ์การท่องเที่ยวทั่วโลกเปลี่ยนแปลงไปอย่างมากรวมทั้งภายในประเทศไทย จึงต้องมีการดำเนินการปรับเปลี่ยนการดำเนินการด้านต่าง ๆ โดยการดำเนินการวิจัยต่อตามกระบวนการของการจัดทำกลยุทธ์ที่ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ดังนี้ 1) การวิเคราะห์สถานการณ์ ได้แก่ โอกาส อุปสรรค จุดแข็ง จุดอ่อน ของการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพด้านสปาและกีฬาของประเทศไทย 2) การกำหนดวิสัยทัศน์ของการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพด้านสปาและกีฬาของประเทศไทย 3) การระบุเป้าประสงค์ของการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพด้านสปาและกีฬาของประเทศไทย 4) การออกแบบกลยุทธ์ของการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพด้านสปาและกีฬาของประเทศไทย 5) การจัดทำแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการของการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพด้านสปาและกีฬาของประเทศไทย โดยในปีที่ผ่านมาได้ดำเนินการในขั้นตอนที่ 1 แล้ว และต้องดำเนินการในขั้นตอนที่ 2-5 ต่อไปในปีที่ 2 ที่สอดคล้องกับสถานการณ์การระบาดของโรคโควิด-19 (เพื่อใช้เป็นแนวทางในการเตรียมความพร้อมประเทศไทยเชิงรุกให้เป็นจุดหมายปลายทางการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่มีคุณภาพ) นอกจากนี้ในปี 2563 ได้มีการพัฒนาชุดความรู้ใหม่การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพด้านกีฬาและสปา จึงจะนำไปใช้ในสถานการณ์จริง และประเมินผลกระทบทางสังคม (SROI) รวมทั้งการถอดบทเรียนการบริหารจัดการโครงการวิจัยภายใต้แผนงานและการดำเนินการชุดโครงการวิจัยที่มีประสิทธิภาพประสิทธิผล เพื่อใช้ประโยชน์ในการวิจัยโครงการวิจัยอื่น ๆ ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. จัดทำแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพด้านกีฬาและสปาต่อจากปีที่ 1
2. นำชุดความรู้ใหม่การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพด้านกีฬาและสปาที่ได้ในปีที่ 1 ไปใช้ในสถานการณ์จริงและพัฒนาเป็นชุดความรู้ใหม่ที่สมบูรณ์

3. ถอดบทเรียนการบริหารจัดการแผนงานวิจัยที่ดำเนินการในปีที่ 1

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

กรอบแนวคิดการจัดทำแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพด้านกีฬาและสปา ประกอบด้วยกระบวนการของการจัดทำกลยุทธ์ที่ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ดังนี้ 1) การวิเคราะห์สถานการณ์ ได้แก่ โอกาส อุปสรรค จุดแข็ง จุดอ่อน ของการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพด้านสปาและกีฬาของประเทศไทยโดยใช้ 7s McKinsey และPESTEL analysis 2) การกำหนดวิสัยทัศน์ของการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพด้านสปาและกีฬาของประเทศไทย 3) การระบุเป้าประสงค์ของการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพด้านสปาและกีฬาของประเทศไทย 4) การออกแบบกลยุทธ์ของการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพด้านสปาและกีฬาของประเทศไทย 5) การจัดทำแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการของการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพด้านสปาและกีฬาของประเทศไทย (Paolin, 2018)

กรอบแนวคิดชุดความรู้ใหม่การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพด้านกีฬาและสปา ได้แก่ โมเดลตรรกะประกอบด้วย ปัจจัยนำเข้า (Input) หมายถึงทรัพยากรที่ใช้เพื่อยกระดับการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ประกอบด้วยข้อมูลทางด้านอุปสงค์ อุปทาน และการสนับสนุนกระบวนการ (process) หมายถึง กระบวนการในการดำเนินกิจกรรมตั้งแต่ก่อนเริ่มการดำเนินการจนกระทั่งสิ้นสุดการประเมินผลผลิตและผลลัพธ์ที่ได้ ผลผลิต (output) หมายถึง ผลที่เกิดขึ้นโดยตรงของกิจกรรมในโครงการแต่ละโครงการการจัดการกิจกรรมเชิงกีฬาว่าเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่ อย่างไร ผลลัพธ์ (outcomes) หมายถึง สิ่งที่ได้รับจากการดำเนินโครงการภายหลังจากการดำเนินโครงการไปแล้วระยะหนึ่ง ผลกระทบ (Impact) หมายถึง การเปลี่ยนแปลงที่คาดหวังให้เกิดขึ้นต่อสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมในชุมชน หรือประเทศ (Kellogg, 2004)

กรอบแนวคิดการถอดบทเรียนการบริหารจัดการแผนงานวิจัยใช้ Context หรือบริบทหรือ

ภาวะแวดล้อม, Input ปัจจัยป้อนเข้า, Process ปัจจัยกระบวนการ, Product ปัจจัยผลผลิต, (CIPP) Model (Stufflebeam,1971)

วิธีการดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพัฒนา ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย

กลุ่มที่ 1 การจัดทำแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพด้านกีฬาและสปีได้แก่ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้มีประสบการณ์ ในด้านการจัดทำแผนกลยุทธ์ด้านสปีและกีฬา ผู้ประกอบการ ผู้บริหารหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของทั้งภาครัฐและเอกชน กลุ่มตัวอย่างได้มาแบบเจาะจง จำนวน 8 คนและผู้เข้าร่วมรับฟังการนำเสนอแผนที่จัดทำจำนวน 113 คน

กลุ่มที่ 2 การนำชุดความรู้ใหม่ด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและสปีที่นำไปใช้ในสถานการณ์จริงในสถานบริการสปีและในการจัดกิจกรรมวิ่ง ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและสปี ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิด้านการท่องเที่ยว ผู้กำหนดนโยบายที่เกี่ยวข้องด้านกีฬาและสปี นายกสมาคมและสมาพันธ์กีฬาและสปี ผู้ประกอบการและนักวิชาการที่เกี่ยวข้องด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและสปี กลุ่มตัวอย่างได้มาแบบเจาะจงรวมทั้งหมด 200 คน (กีฬา 150 คน สปี 50 คน)

กลุ่มที่ 3 การถอดบทเรียนการบริหารจัดการแผนงานวิจัย ได้แก่ ทีมวิจัยโครงการและทีมนักวิจัยภายใต้แผนงานทั้ง 2 โครงการ ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีประสบการณ์การดำเนินการโครงการและผู้เคยร่วมงานกับนักวิจัยในโครงการมาก่อน และกลุ่มตัวอย่างได้มาแบบเจาะจง จำนวน 15 ราย ประกอบด้วย หัวหน้าแผนงานวิจัย จำนวน 1 ราย ที่ปรึกษาโครงการ/แผนงานวิจัย จำนวน 3 ราย ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ราย นักวิจัย จำนวน 5 ราย และผู้ประสานงานโครงการ/แผนงานวิจัย จำนวน 1 ราย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย

1. แบบบันทึกข้อมูลการทำ SWOT โดยใช้ PESTEL analysis และ 7s McKinsey (วัตถุประสงค์ที่ 1)
2. แบบสัมภาษณ์ผู้ประกอบการด้านกีฬาและสปีในเรื่องการนำชุดความรู้ใหม่ไปใช้ในสถานการณ์จริง (วัตถุประสงค์ที่ 2)
3. แบบสัมภาษณ์การประเมินผลตอบแทนทางสังคม (Social Return on Investment: SROI) (วัตถุประสงค์ที่ 2)
4. แนวคำถามสัมภาษณ์เชิงลึกสำหรับหัวหน้าโครงการที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการแผนงานการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (วัตถุประสงค์ที่ 3)
5. เครื่องมือทุกชุดได้ผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิด้านสปีและกีฬา
6. เครื่องบันทึกเสียง

การพิทักษ์สิทธิ์กลุ่มตัวอย่าง

โครงการวิจัยได้ผ่านการให้ความเห็นชอบจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (เลขที่ 079/2020 เมื่อวันที่ 8 กรกฎาคม 2563) การอธิบายการตอบแบบสอบถามและการอธิบายวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลให้กลุ่มตัวอย่างทุกครั้ง โดยผู้วิจัยดำเนินการปกป้องสิทธิการเข้าร่วมและถอนตัวจากการวิจัย การรักษาความลับของกลุ่มตัวอย่าง รวมถึงการเผยแพร่ข้อมูล และเก็บข้อมูลเมื่อกลุ่มตัวอย่างยินยอมและลงนามในใบยินยอมเข้าร่วมการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างวันที่ 1 กรกฎาคม พ.ศ.2563 – 30 มิถุนายน พ.ศ.2564

1.การจัดทำแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพด้านกีฬาและสปี ได้ดำเนินการดังนี้ 1) ติดต่อเพื่อขอสัมภาษณ์และดำเนินการสัมภาษณ์โดยใช้เวลาในการสัมภาษณ์รายบุคคลเฉลี่ยครั้งละ 1 ชั่วโมง จากนั้นตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของข้อมูล 2) ศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมให้สมบูรณ์ทั้งด้านจุดอ่อน จุดแข็ง โอกาส และความท้าทายของการดำเนินการ ทบทวนวิสัยทัศน์ที่เคยตั้งไว้และนำมากำหนดวิสัยทัศน์การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพด้านสปีและ

กีฬาของประเทศไทยในสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป และระบุดาวชี้วัดวิสัยทัศน์ ให้เกิดความชัดเจนในการ ประเมินความสำเร็จและนำไปสู่การจัดทำกลยุทธ์ 3) จัดทำแผนที่เชิงกลยุทธ์และระบุประเด็นกลยุทธ์ ที่สำคัญในการพัฒนาการท่องเที่ยว และบริหารจัดการ การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของประเทศไทยสู่การเป็น จุดหมายปลายทางการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่มีคุณภาพ ประเมินตัวเลือกและเลือกกลยุทธ์ที่นำไปสู่กลยุทธ์เพื่อให้ บรรลุวิสัยทัศน์ที่ตั้งไว้ 4) จัดทำแผนกลยุทธ์ในการ พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพด้านกีฬาและสปาของ ประเทศไทยสู่การเป็นจุดหมายปลายทางการท่องเที่ยว เชิงสุขภาพที่มีคุณภาพ 5) จัดประชุมผู้ทรงคุณวุฒิและผู้ที่เกี่ยวข้องด้านกีฬากอล์ฟ มวย ปั่นจักรยาน วิ่งและสปา ของประเทศเพื่อให้ได้ข้อสรุปของแผนกลยุทธ์ที่สามารถ นำไปใช้ได้จริง 6) จัดทำแผนปฏิบัติการ และจัดประชุมผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อให้ข้อคิดเห็นและ ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม 7) ปรับปรุงแผนกลยุทธ์และ แผนปฏิบัติการตามข้อเสนอแนะ 8) จัดทำเล่มสมบูรณ์

2. การนำชุดความรู้ใหม่การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพด้านกีฬาและสปาในปีที่ 1 ไปใช้ในสถานการณ์จริง

2.1 ชุดความรู้ใหม่ด้านกีฬาเพื่อการท่องเที่ยว

เชิงสุขภาพ ดำเนินการดังนี้ 1) ทบทวนชุดความรู้ใหม่ ในการจัดกิจกรรมงานวิ่งจอมบึงมาราธอนที่จัดทำ ในระยะแรกของการดำเนินการอีกครั้งหนึ่ง และจัดทำ แบบเก็บรวบรวมข้อมูล 2) ประชุมร่วมกับผู้ที่มีงานวิ่ง จอมบึงมาราธอนและนักวิจัยกลุ่มวิ่งมาราธอนและชุมชน สังคมเพื่อรับฟังข้อคิดเห็นและเตรียมความพร้อมในการ นำชุดความรู้ใหม่ไปใช้ 3) นำชุดความรู้ใหม่ที่จัดทำขึ้นไป ใช้โดยการเข้าร่วมประชุมกับทีมผู้จัดการกิจกรรมเป็นระยะ ๆ ร่วมกับการวิเคราะห์ข้อมูลการจัดกิจกรรมวิ่งมาราธอน จอมบึง ปี 2563 มีการเลื่อนการจัดกิจกรรมของปี 2564 จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 4) ดำเนินการสัมภาษณ์ตามวัน เวลาที่นัดหมาย โดยใช้ เวลาในการสนทนากลุ่มเฉลี่ยครั้งละ 2 ชั่วโมง 5) ติดตามการนำชุดความรู้ใหม่ไปใช้ในสถาน ประกอบการ องค์กรด้านกีฬาที่เข้าร่วมโครงการกิจกรรม งานวิ่งมาราธอนจอมบึง พร้อมทั้งให้การปรึกษาและให้

คำแนะนำในการนำไปใช้ 6) ประเมินปัญหา อุปสรรค ในการดำเนินการนำชุดความรู้ใหม่ไปใช้ ผลผลิตและ ผลลัพธ์ในการดำเนินการนำชุดความรู้ใหม่ไปใช้ จากผู้ประกอบการผู้จัดการแข่งขันกีฬาวิ่ง รวมทั้งนายก สมาคมและสมาพันธ์ ผู้จัดทั้งหมด โดยการสนทนากลุ่ม ตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของข้อมูล 7) นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เนื้อหา จัดทำชุดความรู้ใหม่ ให้สมบูรณ์จากข้อมูลที่ได้เพิ่มเติมและนำชุดความรู้ใหม่ให้ ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้ประกอบการพิจารณาให้ข้อคิดเห็นและ ข้อเสนอแนะอีกครั้งหนึ่ง 8) วิเคราะห์การประเมิน ผลตอบแทนทางสังคม (Social Return on Investment: SROI) ของการดำเนินการกิจกรรมการจัดงานวิ่ง จอมบึงมาราธอน 9) ปรับปรุงชุดความรู้ใหม่ให้สมบูรณ์ และจัดทำรายงาน

2.2 ชุดความรู้ใหม่ในการพัฒนาสปาชั้นนำ

สำหรับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ดำเนินการดังนี้ 1) ทบทวนชุดความรู้ใหม่ที่จัดทำในระยะแรกของการ ดำเนินการ วางแผนการดำเนินการในการนำไปใช้และ การรวบรวมข้อมูลและจัดทำแบบเก็บรวบรวมข้อมูล 2) ประชุมกับเจ้าของผู้ประกอบการให้บริการสปาและ ผู้ปฏิบัติงาน จำนวน 4 แห่งในจังหวัดเชียงใหม่ และ ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง ณ สถานประกอบการแต่ละ แห่ง 3) สัมภาษณ์เชิงลึกและสนทนากลุ่มผู้ประกอบการ ผู้ปฏิบัติการ ผู้รับบริการและผู้เกี่ยวข้อง เพื่อให้ได้ข้อมูล ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการดำเนินการ และด้าน ผลผลิตในการดำเนินการธุรกิจสปาและการได้รับบริการ สปาของลูกค้า 4) จัดประชุมใหญ่ระหว่างผู้รับผิดชอบ โครงการ ผู้ประกอบการสปาที่เข้าร่วมโครงการและ ผู้ประกอบการสปาทั่วประเทศ ผู้ปฏิบัติงาน เพื่อให้ ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมหาข้อสรุปร่วมกัน ในการนำชุดความรู้ใหม่ไปใช้ในสถานประกอบการ 5) นำชุดความรู้ใหม่ในการพัฒนาสปาเพื่อสุขภาพ ที่จัดทำขึ้นไปใช้ในสถานประกอบการและติดตามการ นำชุดความรู้ใหม่ไปใช้ พร้อมทั้งประเมินปัญหาและ อุปสรรคในการดำเนินการและนำมาปรับปรุงชุดความรู้ ใหม่ 6) ประชุมกับผู้ทรงคุณวุฒิและผู้ประกอบการ พิจารณาให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอีกครั้งหนึ่ง

เพื่อให้เกิดความครบถ้วนและให้แน่ใจว่าสามารถนำไปใช้ได้
ได้ในสถานการณ์จริงอย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ
7) ดำเนินการวิเคราะห์ผลกระทบจากการดำเนินการ
ธุรกิจสปาโดยการวิเคราะห์ผลตอบแทนทางสังคมจาก
การลงทุน (Social Return on Investment: SROI)
8) สรุปชุดความรู้ใหม่การพัฒนาสปาเพื่อสุขภาพ
ที่สมบูรณ์

3. กิจกรรมการถอดบทเรียนการบริหารจัดการ
แผนงานวิจัยภายใต้โครงการวิจัยที่มีประสิทธิภาพ
ประกอบด้วย 7 ขั้นตอน ดังนี้ 1) ทบทวนความรู้ในการ
ถอดบทเรียน ทั้งด้านจุดมุ่งหมาย การดำเนินการและ
องค์ความรู้ที่ได้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ 2) ประชุมวางแผน
การดำเนินการและเวลาในการถอดบทเรียนการบริหาร
จัดการโครงการวิจัยที่ผ่านมาจากประสบการณ์ของ
นักวิจัยในการดำเนินการที่มีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ
3) คัดเลือกกรอบหัวเรื่องและกรอบแนวคิดในการ
ดำเนินการของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam, 1971) และ
จัดทำแบบสัมภาษณ์เชิงลึกโดยใช้กรอบแนวคิดของ
โมเดลการประเมินแบบชิป 4) ระบुकุุ่มตัวอย่าง
ผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์การถอดบทเรียนมาร่วมใน
การดำเนินการถอดบทเรียน และติดต่อประสานงานกับ
กลุ่มตัวอย่างเพื่อนัดหมายและขอความร่วมมือในการ
สัมภาษณ์รายบุคคล และบันทึกเทปในขณะสัมภาษณ์
โดยใช้เวลาในการสัมภาษณ์รายบุคคลเฉลี่ยครั้งละ
1 ชั่วโมง ตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์
ของข้อมูล 5) นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เนื้อหา ตรวจสอบ
เนื้อหาทั้งหมดอีกครั้งหนึ่ง สรุปข้อค้นพบจากการ
ถอดบทเรียนทั้งหมด จัดทำเป็นรูปหนังสือถอด
บทเรียนการบริหารจัดการโครงการวิจัยภายใต้แผนงาน
และจัดทำหนังสือแนวทางการบริหารจัดการงานวิจัย
ภายใต้แผนงานที่มีประสิทธิภาพ โดยใช้บทเรียนที่ได้จาก
การถอดบทเรียน

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การทบทวนวรรณกรรมและสารสนเทศ นำมา
วิเคราะห์และจัดเป็นหมวดหมู่

2. ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกและ
การสนทนากลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย นำมาถอดเทปและ
ตรวจสอบความสมบูรณ์ จากนั้นทำการวิเคราะห์เนื้อหา
จัดหมวดหมู่ แยกประเภทข้อมูลประเด็นหลักและ
ประเด็นย่อย และทำเป็นแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการ
ชุดความรู้ใหม่ และการถอดบทเรียน แนวทางการบริหาร
โครงการวิจัย

3. ข้อมูลเชิงปริมาณ และคุณภาพจากการ
ทบทวนวรรณกรรม การสัมภาษณ์เชิงลึกและสนทนากลุ่ม
ที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์ผลกระทบทางสังคม
โดยวิธีการดังต่อไปนี้ 1) สร้างแผนที่ผลกระทบ (impact
mapping) ที่ประกอบด้วยปัจจัยนำเข้า กิจกรรม ผลผลิต
ผลลัพธ์และผลกระทบอันเป็นการเปลี่ยนแปลง
ที่เกิดขึ้นกับกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 3) จากร่าง
แผนที่ผลกระทบ ทำการวิเคราะห์ค่าทางการเงิน
(financial proxy) จากตัวชี้วัดที่กำหนดโดยตัวชี้วัด
ผลลัพธ์และผลกระทบ 3) ให้ค่าของตัวชี้วัดแต่ละตัวให้มี
มูลค่าเป็นเงินโดยอ้างอิงกับมาตรฐานและงานวิจัย 4)
นำผลที่แปลงค่าทางการเงินมาคำนวณค่า SROI โดยมี
สูตรการคำนวณ (pasiphon, 2017) ดังนี้

$$SROI = \frac{\text{มูลค่าผลประโยชน์ทั้งหมด} - \text{มูลค่าต้นทุนจากการลงทุน}}{\text{มูลค่าต้นทุนจากการลงทุน}}$$

ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้ผลการศึกษานำเสนอเป็น 3 ส่วน ดังนี้

1. แผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพด้านกีฬาและสปา

วิสัยทัศน์ที่ได้จากการวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลคือ “ประเทศไทยเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงกีฬาและสปาชั้นนำของโลก” โดยมีวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ 10 ข้อ โดยเป็นวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ด้านกีฬา 6 ข้อและด้านสปา 4 ข้อ ดังนี้

1.1 สร้างความเชื่อมั่นว่าการจัดการแข่งขันกีฬามวลชน (วิ่ง ปั่นจักรยาน กอล์ฟ) มีการเฝ้าระวังและควบคุมการแพร่กระจายเชื้อโควิด 19

1.2 กระตุ้นอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเชิงกีฬามวลชน (วิ่ง ปั่นจักรยาน กอล์ฟ) ในระดับจังหวัด

1.3 เสริมสร้างความสามารถในการดำเนินธุรกิจของผู้ประกอบการทางด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในจังหวัด

1.4 ปรับภาพลักษณ์ให้ไทยเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงกีฬาระดับโลก

1.5 ยกระดับความปลอดภัยในการจัดการแข่งขันกีฬา

1.6 แข่งขันกับตลาดต่างประเทศด้วยการท่องเที่ยวเชิงกีฬาประสบการณ์ใหม่

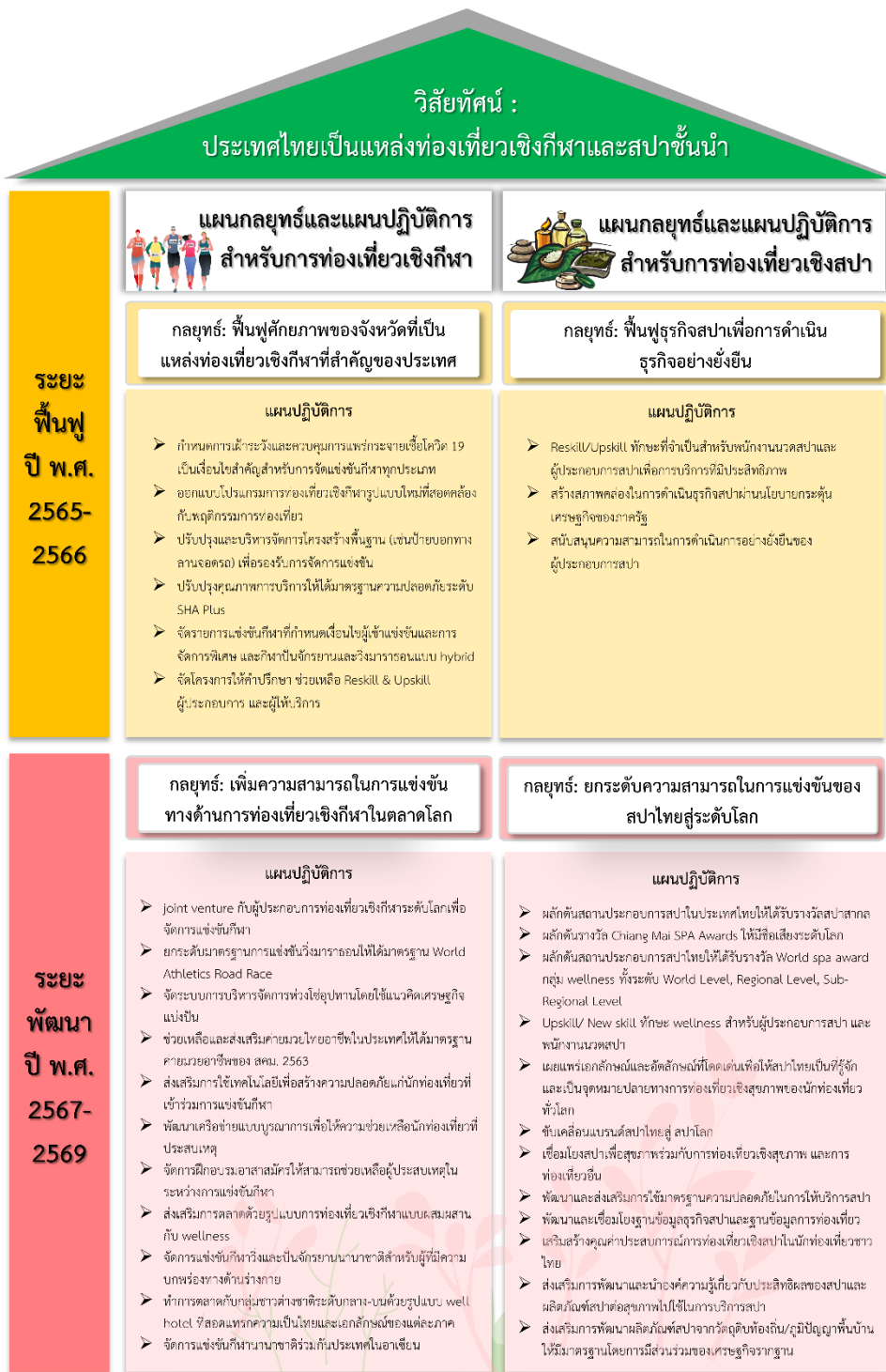
1.7 เสริมสร้างความสามารถในการดำเนินธุรกิจของผู้ประกอบการสปาอย่างยั่งยืน

1.8 ส่งเสริมสปาไทยให้เป็นที่ยอมรับในระดับโลก

1.9. ส่งเสริมสปาไทยให้เป็นจุดหมายปลายทางการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติ

1.10 ส่งเสริมการพัฒนาผลิตภัณฑ์และองค์ความรู้เกี่ยวกับสปาต่อสุขภาพ

และแผนปฏิบัติการรวม 34 ข้อ โดยภาพรวมของแผนกลยุทธ์การท่องเที่ยวเชิงกีฬาและสปา (พ.ศ. 2565-พ.ศ.2569) ทั้งนี้ได้แบ่งการดำเนินการเป็น 2 ระยะคือ ระยะแรกเป็นระยะฟื้นฟูการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและสปา (พ.ศ.2565-2566) และระยะที่ 2 เป็นระยะการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและสปาไทย (พ.ศ. 2567-2569) (ภาพที่ 1)

ภาพที่ 1 วิสัยทัศน์ กลยุทธ์ และแผนปฏิบัติการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและสปา

2. รูปแบบชุดความรู้ใหม่ในการพัฒนากีฬาและสปาสำหรับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ และการวิเคราะห์ผลตอบแทนทางสังคม

2.1 ชุดความรู้ใหม่ในการพัฒนากีฬาสำหรับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ในการนำชุดความรู้ใหม่

ในการพัฒนากีฬาสำหรับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่ได้จากพัฒนาขึ้นในปีที่ 1 ไปใช้ในสถานการณ์จริง ผู้รับผิดชอบโครงการได้เข้าร่วมประชุมและทำงานร่วมกับคณะนักวิจัยจากมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึงและคณะผู้จัด

ภาพที่ 2 (sport destination) ที่มีศักยภาพได้แก่ ศิลปะมวยไทย กีฬาวิ่ง และปั่นจักรยาน

งานวิ่งเป็นระยะ ๆ ชุดความรู้ใหม่ที่สมบูรณ์ มีองค์ประกอบหลัก ประกอบด้วย ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลผลิต (ภาพที่ 2) การลงทุนในปัจจุบันทั้งหมดเป็นมูลค่ารวมทั้งสิ้น 20,497,900.00 บาท แยกเป็นค่าดำเนินการ 19,315,900 บาท ค่าใช้จ่ายในการประสานงาน 650,000 บาท ค่าตอบแทน 180,000 บาท และ ค่าสนับสนุนภาคี 352,000 บาท ซึ่งการลงทุนนี้ได้มาจาก เงินสนับสนุนจากภาคเอกชน มารารอนจำนวน 16,600 คน ประเภทฮาล์ฟมารารอนจำนวน 5,700 คน ประเภทมินิมารารอนจำนวน ส่วนผลจากการประเมินผลกระทบทางสังคมโดยใช้แนวคิดทางเศรษฐศาสตร์ พบว่า จากผู้เข้าร่วมกิจกรรมทั้งหมดจำนวน 33,200 คน ประเภท 5,800 คน ประเภท 5 กิโลเมตร จำนวน 5,000 คน และประเภท Charity Run จำนวน 100 คน 350,000.00 ค่าสมัคร 24,130,000.00 บาท ค่าตอบแทนอาสาสมัครและค่าใช้จ่ายต่าง ๆ 650,000.00 บาท ค่าจ้าง 19,965,900.00 และ เงินสนับสนุนจากหน่วยงาน/องค์กรต่าง ๆ 7,000,000.00

บาท รวมทั้งสิ้น 31,480,000.00บาท + ผลกำไรที่เกิดขึ้นจากการดำเนินกิจกรรมเท่ากับ 10,982,100.00 (รายรับ 31,480,000.00 รายจ่าย 20,497,900.00)

ส่วนผลลัพธ์โดยรวมทั้งหมดเป็นมูลค่า 144,113,735.63 บาท แยกเป็น ผลลัพธ์ด้านเศรษฐกิจ 18,046,018.05 บาท และด้านสังคม 123,874,561.57 บาท และด้านสิ่งแวดล้อม 2,193,156.00 บาท ส่วนมูลค่าปัจจุบันของเงินลงทุนและผลลัพธ์จำแนกตามผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในกิจกรรมจำนวน 5 ปี โดยใช้อัตราคิดลดร้อยละ 3.5

2.2 ชุดความรู้ใหม่เกี่ยวกับการพัฒนา สปาล้านนา สำหรับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ผลการนำชุดความรู้ใหม่ไปใช้ในการบริการสปาล้านนาพบว่า ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ประกอบด้วยอุปสงค์ อุปทาน และปัจจัยสนับสนุน

ภาพที่ 3 ชุดความรู้ใหม่เกี่ยวกับการพัฒนาประเทศไทยสู่การเป็นจุดหมายปลายทาง การท่องเที่ยวเชิงสปา (spa destination)

ในด้านกระบวนการ ประกอบด้วย การให้บริการสปาชั้นนำ การบริหารจัดการ และเกณฑ์การรับรองความเป็นชั้นนำ ในด้านผลผลิตประกอบด้วยรายได้จากนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่มาใช้บริการ รายได้จากนักท่องเที่ยวเพื่อโรงแรม/ที่พัก อาหาร การเดินทางสินค้าอื่น ๆ ความพึงพอใจและจำนวนของนักท่องเที่ยวต่อการใช้บริการสปาชั้นนำ และรายได้ของธุรกิจที่เป็นห่วงโซ่อุปทานของสปาชั้นนำทั้งจังหวัดและในประเทศ ในส่วนของผลผลิต ประกอบไปด้วย ด้านเศรษฐกิจ ด้านสุขภาพ ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านสังคม และผลกระทบ ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคมและวัฒนธรรม ด้านสิ่งแวดล้อม สถาบันการศึกษาและภาคีต่าง ๆ (ภาพที่ 3)

ส่วนผลตอบแทนเชิงสังคมจากการดำเนินการธุรกิจสปาชั้นนำ ผลลัพธ์โดยรวมทั้งหมดเป็นมูลค่า 3,764,137.50 บาท แยกเป็น ด้านเศรษฐกิจ 3,548,137.50 บาท ด้านสังคม 216,600 บาท

ส่วนมูลค่าปัจจุบันของเงินลงทุนและผลลัพธ์ จำแนกตามผู้มีส่วนได้เสียในกิจกรรมจำนวน 5 ปีโดยใช้ อัตราคิดลดร้อยละ 3.5 โดยสรุป จากผลการศึกษารั้งนี้ อัตราผลตอบแทนทางสังคมต่อการลงทุน 1 บาทเท่ากับ

25.43 โดยใช้สูตรคิดลดร้อยละ 3.5 (Kunaviktikul et al., 2021)

3. การถอดบทเรียนการบริหารจัดการ การดำเนินการวิจัยของแผนงานการเตรียมความพร้อมประเทศไทยเชิงรุกให้เป็นจุดหมายปลายทาง การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่มีคุณภาพ

ผลการถอดบทเรียนครั้งนี้ พบว่า เนื้อหา มี 6 ประเด็นหลัก ได้แก่ การเตรียมการดำเนินโครงการ/แผนงานวิจัย ปัจจัยเบื้องต้นของโครงการ/แผนงานวิจัย กระบวนการดำเนินงานโครงการ/แผนงานวิจัย ผลลัพธ์ และผลผลิตของโครงการ/แผน ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินโครงการ คุณสมบัติ ความรู้ความสามารถ ของหัวหน้าแผนงาน/ผู้บริหารโครงการวิจัย ควรเป็นดังนี้ 1) มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ 2) มีภาวะผู้นำ 3) มีความสามารถในการสื่อสารและประสานงาน 4) มีความสามารถในการกำหนดทิศทางให้โครงการบรรลุเป้าหมาย 5) มีบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์ดี และ 6) มีความประณีตระอบและมึวุฒิภาวะ โดยสรุปผลที่ได้จากการถอดบทเรียนผู้วิจัยได้นำไปจัดทำหนังสือ

แนวทางการบริหารจัดการโครงการ: คุณสมบัติและ
บทบาทหน้าที่ของทีมีวิจัย เพื่อให้ทีมีวิจัยสามารถนำไปใช้

การอภิปรายผล

การอภิปรายผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอ
ตามผลการวิจัยที่ได้ ดังนี้

1. แผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการการท่องเที่ยว
เชิงสุขภาพด้านกีฬาและสปา

จากการระบาดของโรคโควิด-19 ทำให้จำนวน
นักท่องเที่ยวที่ลดการเดินทางจากการความเข้มงวดและ
จำกัดการเดินทางระหว่างประเทศ ในขณะเดียวกันธุรกิจ
การท่องเที่ยวเชิงกีฬาและสปาไทยประสบปัญหา
สภาพคล่อง นอกจากนี้ภายในประเทศมีการผลิตและ
การลงทุนลดลง ส่งผลกระทบต่อภาคการจ้างงานและ
รายได้ของครัวเรือน และส่งผลให้กำลังซื้อภายในประเทศ
ปรับตัวลดลง ในขณะเดียวกัน การใช้จ่าย ภายในประเทศ
ยังได้รับผลกระทบอีกทางจากการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม
ของผู้บริโภคและ มาตรการควบคุมและป้องกันการ
ระบาดโดยการปิดสถานประกอบการต่าง ๆ
(Office of the National Economic and Social
Development Council, 2021) การกระจายวัคซีน
ป้องกันโรคโควิด-19 อย่างมีประสิทธิภาพจะเป็นปัจจัยบวก
ที่จะทำให้คนไทยกล้าเดินทางท่องเที่ยวในประเทศ และ
นักท่องเที่ยวต่างชาติ น่าจะเกิดความมั่นใจใน
ความปลอดภัยทางด้านสุขอนามัยมากขึ้น จึงมีความ
เป็นไปได้ว่าจะมีการจัดการแข่งขันกีฬายอดนิยมของ
คนไทยและชาวต่างชาติเกิดขึ้นตั้งแต่กลางหรือปลายปี
พ.ศ.2565 ดังนั้นในช่วงปีพ.ศ. 2565-2566 จังหวัด
ที่เคยมีการจัดรายการแข่งขันกีฬาโดยเฉพาะรายการ
แข่งขัน มวย ปั่น วิ่ง กอล์ฟ จึงควรมีการเตรียมการเพื่อ
รองรับการกลับมาท่องเที่ยวเชิงกีฬาในจังหวัด ดังนี้
1) มีการนำมาตรฐานสุขอนามัยระดับสูง (SHA plus)
และเทคโนโลยีที่ลดการสัมผัสกันทางกายภาพมาใช้ เพื่อ
ยกระดับความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวและสร้าง
ภาพลักษณ์ที่จะเป็นเมืองท่องเที่ยวที่มีความปลอดภัย
2) ปรับรูปแบบการจัดการแข่งขันเพื่อกระตุ้น
การท่องเที่ยวเชิงกีฬาในจังหวัดได้มากขึ้น เช่น

การจัดการแข่งขันกีฬาวิ่งและปั่นจักรยานในรูปแบบ
จับคู่ท่องเที่ยว (travel bubble) ระหว่างจังหวัด
ที่กำหนดเงื่อนไขผู้เข้าแข่งขันและการจัดการแบบพิเศษ
หรือการแข่งขันในรูปแบบ hybrid event และ
3) เสริมสร้างศักยภาพของผู้ประกอบการท่องเที่ยว
เชิงกีฬาในจังหวัด เช่นเดียวกับธุรกิจสปา ระหว่างปี พ.ศ.
2565 -2566 จำเป็นต้องมีการกระตุ้นให้นักท่องเที่ยว
หันมาใช้บริการสปา ด้วยแคมเปญรูปแบบสปาเพื่อ
สุขภาพและความงาม ได้แก่ spa & beauty spa & ad-
venture, spa & fitness, spa & eating, spa & sport
 เป็นต้น ในขณะเดียวกันควรมีการเสริมสร้างศักยภาพของ
ผู้ประกอบการ และผู้ให้บริการสปาเพื่อเตรียมการรองรับ
การกลับมาท่องเที่ยวในไทยของนักท่องเที่ยวต่างชาติ ใน
ระยะที่ 2 ของการ พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและสปา
ไทย น่าจะเริ่มดำเนินการได้ในปีพ.ศ. 2567 ซึ่งคาดว่า
สถานการณ์การท่องเที่ยวของไทยและของโลกน่าจะดีขึ้น
กว่าปี พ.ศ. 2566 ดังนั้นในปีพ.ศ. 2567-2569 ภาคการ
ท่องเที่ยวเชิงกีฬาและสปาจึงควรเน้นไปที่การปรับ
ภาพลักษณ์ การสร้างความเชื่อมั่นเกี่ยวกับการท่องเที่ยว
การส่งเสริมและการกระตุ้นอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวให้
เป็นจุดหมายปลายทางการท่องเที่ยว การยกระดับ
ความสามารถในการแข่งขันทางการท่องเที่ยว
รวมถึงการส่งเสริมการพัฒนาผลิตภัณฑ์และองค์ความรู้
เพื่อมุ่งสู่การบรรลุวิสัยทัศน์ประเทศไทยเป็นแหล่ง
ท่องเที่ยวเชิงกีฬาและสปาชั้นนำของโลก ซึ่งแผนกลยุทธ์
และแผนปฏิบัติการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและสปาไทย
ที่จัดทำขึ้นในรายงานนี้ มีความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์
การท่องเที่ยวไทย พ.ศ. 2579 ที่ว่า “ประเทศไทยเป็น
แหล่งท่องเที่ยวคุณภาพชั้นนำของโลกที่เติบโตอย่างมี
คุณภาพบนพื้นฐานความเป็นไทย” ด้วยการพัฒนา
ในด้านต่าง ๆ ได้แก่ การพัฒนาคุณภาพแหล่งท่องเที่ยว
สินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยว การพัฒนาบุคลากร
ด้านการท่องเที่ยว การสร้างความเชื่อมั่นให้กับ
นักท่องเที่ยว โดยมุ่งเน้นการส่งเสริมภาพลักษณ์
แหล่งท่องเที่ยว และ การบูรณาการบริหารจัดการ
การท่องเที่ยว (Ministry of Tourism and Sports, n.d.)
และสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (2561-2580)

ที่กำหนดวิสัยทัศน์ให้ประเทศมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนา มีความสามารถในการแข่งขันของประเทศ มีความหลากหลายด้านการท่องเที่ยว เป็นจุดหมายปลายทางที่สำคัญของการท่องเที่ยว ระดับโลกที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวทุกระดับ รวมถึงมีส่วนของนักท่องเที่ยวที่มีคุณภาพสูงเพิ่มขึ้นทั้งในด้านการท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ และการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ความงาม และแพทย์แผนไทย รวมถึงการท่องเที่ยวเชื่อมโยงภูมิภาค (Office of the Secretary National Strategy Board ,Office of the National Economics and Social Development Council, n.d.) ความสอดคล้องกันของแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและสปาไทยที่ได้นำเสนอในรายงานนี้ กับวิสัยทัศน์การท่องเที่ยวไทย พ.ศ. 2579 และวิสัยทัศน์ของยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (2561-2580) แสดงให้เห็นเอกภาพของทิศทางการพัฒนาการท่องเที่ยวไทย แผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและสปาไทย ปี 2565-2569 จึงสามารถเป็นกรอบการดำเนินงานสำหรับหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งระดับกระทรวง และหน่วยงาน และในระดับพื้นที่ รวมถึงองค์กรเอกชน สมาคม สมาพันธ์ที่เกี่ยวข้องตามที่ระบุไว้ในแผน เพื่อนำการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและสปาไปสู่วิสัยทัศน์ที่ตั้งไว้ได้ อย่างไรก็ตามในการบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ยังต้องอาศัยการประสานงาน ความร่วมมือและการสนับสนุนทรัพยากรต่าง ๆ จากหน่วยงานภาครัฐและเอกชนทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องตามขอบเขตที่รับผิดชอบ รวมถึงต้องอาศัยความเข้าใจและการทำงานอย่างเป็นระบบ มีการติดตาม กำกับดูแลอย่างต่อเนื่องเพื่อขับเคลื่อนวิสัยทัศน์ดังกล่าวให้บรรลุผล

2. รูปแบบชุดความรู้ใหม่กีฬาและสปาสำหรับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ และการวิเคราะห์ผลตอบแทนทางสังคม

2.1 ชุดความรู้ใหม่เกี่ยวกับกีฬาและสปาเพื่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ

ในการนำเอาชุดความรู้ใหม่ด้านกีฬาสำหรับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพไปใช้ในสถานการณ์จริง คณะผู้วิจัย ได้ดำเนินการร่วมกับที่มีส่วนเกี่ยวข้องและ

ได้รับกระทบโดยตรง จึงได้มีการมีการปรับตัวชีวิตขององค์ประกอบของชุดความรู้ใหม่ ด้านผลผลิต และผลลัพธ์ เพื่อให้สามารถนำไปใช้วัดหรือประเมินได้ดียิ่งขึ้น กล่าวคือผลผลิตจากการจัดกิจกรรมเชิงกีฬาเช่น การจัดกิจกรรมวิ่งทำให้เงินหมุนเวียนภายในจังหวัดเพิ่มมากขึ้น ทั้งจากนักวิ่งและผู้ติดตามในช่วงที่มีการจัดการแข่งขัน และหลังจากการจัดการแข่งขันซึ่งจะมีประชาชนและนักท่องเที่ยวเดินทางมาเที่ยวในพื้นที่ และการจองห้องพักในพื้นที่ต่าง ๆ ของจังหวัด ทำให้มีเงินหมุนเวียนมากขึ้น นอกจากผลผลิตที่เปลี่ยนไปแล้วนั้น ผลลัพธ์ที่เปลี่ยนไปอีกก็คือมีการเติบโตของธุรกิจ ในชุมชน การมีผลิตภัณฑ์เพื่อจำหน่ายให้กับนักท่องเที่ยว การเชื่อมโยงสินค้าที่เป็นเอกลักษณ์ของชุมชนท้องถิ่น วัฒนธรรม วิถีชีวิต และแหล่งท่องเที่ยวทำให้ธุรกิจ ในชุมชน ผลิตภัณฑ์และสินค้าที่นักท่องเที่ยวให้ความสนใจและจับจ่ายสินค้าจำพวกเสื้อผ้าพื้นเมือง อุปกรณ์ตกแต่งบ้าน เครื่องประดับ และของที่ระลึกต่าง ๆ เช่น การบริโภคสินค้าและบริการในพื้นที่เพิ่มขึ้น ส่งเสริมให้มีการกระจายรายได้ในพื้นที่ ในส่วนของการประกอบธุรกิจ สปา พบว่าสามารถนำไปใช้ได้ สถานการณ์จริงเช่นกัน อย่างไรก็ตาม เนื่องจากสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปจากการเกิดการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ทำให้ต้องมีการปรับเปลี่ยนการดำเนินการจากที่ตั้งไว้แต่ยังคงมีการประชุมร่วมกับผู้ประกอบการ สปาล้านนาทั้งทางตัวต่อตัวและทางการประชุมออนไลน์ และได้ได้เพิ่มเติมในส่วนรายละเอียดขององค์ประกอบหลักทั้ง 5 องค์ประกอบให้ชัดเจนเป็นรูปธรรมมากขึ้น และมีการปรับเปลี่ยนในด้านการป้องกันและการดูแลความปลอดภัยของผู้รับบริการในทุกองค์ประกอบ โดยการปรับเปลี่ยน รายละเอียดขององค์ประกอบของชุดความรู้ใหม่ ในด้านปัจจัยนำเข้า (input) ประกอบด้วย อุปสงค์ (demand) อุปทาน (supply) และปัจจัยสนับสนุน (support) ในด้านกระบวนการ (process) ทั้งนี้เพื่อให้การนำไปใช้มีความสมบูรณ์มากขึ้น ดังนั้นการมีชุดความรู้ใหม่ที่สมบูรณ์แล้วนี้จะ เป็นแนวทางให้หน่วยงานภาครัฐ เครือข่ายผู้ประกอบการและผู้ประกอบการนำไปพัฒนา เพื่อเตรียมความพร้อมของประเทศไทยให้เป็น

นักท่องเที่ยวเกิดความประทับใจ การเพิ่มขึ้นของอัตรา
การกลับมาท่องเที่ยวซ้ำ

จากการศึกษาผลตอบแทนทางสังคมของ
โครงการชุดความรู้ใหม่ของการดำเนินการจัดกิจกรรมวิง
มารารอนจอมบึงและการดำเนินการธุรกิจสปาล้านนา
ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์กับ
ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายทั้งภาคเอกชนและภาครัฐ ประกอบกับ
ข้อมูลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผลการศึกษาครั้งนี้แสดงให้เห็น
ว่าผลตอบแทนทางสังคมจากการลงทุน 1 บาทสามารถ
สร้าง ผลตอบแทนทางสังคมคิดเป็นมูลค่า 22.54 บาท
และ 25.43 บาท โดยใช้อัตราคิดลดร้อยละ 3.5 จึงควรมี
การส่งเสริมการดำเนินการจัดกิจกรรมงานวิงมารารอน
และกสนประกอบธุรกิจสปาเพิ่มขึ้นเพื่อส่งเสริมการ
ท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและนำประเทศไปสู่การเป็น
จุดหมายปลายทางการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่มีคุณภาพ
และเพิ่มรายได้ของประเทศจากการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ
ต่อไป

3. การถอดบทเรียนการบริหารจัดการ
การดำเนินการวิจัยของแผนงานการเตรียมความพร้อม
ประเทศไทยเชิงรุกให้เป็นจุดหมายปลายทาง
การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่มีคุณภาพ

ในการดำเนินการถอดบทเรียนการบริหาร
จัดการโครงการวิจัยในครั้งนี้ได้ใช้แนวคิดของ Context
Input Process Product Model (CIPP Model) เป็น
กรอบแนวคิดเพื่อให้มีความครอบคลุมองค์ประกอบ
ที่สำคัญและจำเป็นในการดำเนินการโครงการ โดยการ
ถอดบทเรียนจากผู้ที่มีประสบการณ์ในการบริหารจัดการ
โครงการวิจัยขนาดใหญ่ที่ผ่านมาและจากผู้ทรงคุณวุฒิที่มี
ประสบการณ์การดำเนินโครงการขนาดใหญ่และ
เคยทำงานร่วมกับนักวิจัย ทำให้ได้รับการถ่ายทอดให้เห็น
กระบวนการบริหารจัดการโครงการวิจัย และเป็นการ
แลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันถึงประสบการณ์และ
การดำเนินงานโครงการวิจัยที่ผ่านมา กระบวนการ
ถอดบทเรียน เป็นกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม
(participatory action learning) และกระบวนการ
แลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่ให้ความสำคัญกับการเรียนรู้อย่าง
รอบด้านทั้งด้านที่เป็นองค์ความรู้ และประสบการณ์

ทำให้กระบวนการเรียนรู้ที่เกิดประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น
การถอดบทเรียนจึงเป็นเครื่องมือในการสกัดความรู้
จากการปฏิบัติที่ฝังลึกอยู่ภายใน (tacit Knowledge)
ของผู้ปฏิบัติงานที่มีประสบการณ์ หรือเจ้าของความรู้
มีองค์ความรู้โดยเป็นความรู้ที่สามารถเรียนรู้ได้ผ่าน
การเล่าเรื่อง การบันทึก จัดเก็บในรูปแบบงานวิจัย
เอกสารหรือสื่อต่าง ๆ เป็นความรู้ที่ปรากฏชัด (explicit
Knowledge) ให้ผู้ที่ได้ปฏิบัติแบบเดียวกันได้เรียนรู้และ
สามารถนำบทเรียนที่ได้ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ใช้
ในการปฏิบัติครั้งต่อไปให้ดียิ่งขึ้น (Panich, 2005;
Nakhon Si Thammarat Rajabhat University, 2018)
นอกจากนี้การถอดบทเรียนยังเป็นเครื่องมือเชิง
กระบวนการที่สามารถนำมาใช้ในการจัดการความรู้
(knowledge management) หรือจากวิธีปฏิบัติที่
เป็นเลิศ (best practice) ผลจากการถอดบทเรียนครั้งนี้
พบว่า เนื้อหา 6 ประเด็นหลัก ได้แก่ 1) การเตรียมการ
ดำเนินโครงการ/แผนงานวิจัย 2) ปัจจัยเบื้องต้นของ
โครงการ/แผนงานวิจัย 3) กระบวนการดำเนินงาน
โครงการ/แผน 4) ผลลัพธ์และผลผลิตของโครงการ/
แผนงานวิจัย 5) ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินโครงการ
และ 6) คุณสมบัติ ความรู้ความสามารถ ของหัวหน้า
แผนงาน/ผู้บริหารโครงการวิจัย ซึ่งทั้ง 6 ประเด็นหลักนี้
เป็นส่วนที่มีความสำคัญในการดำเนินการโครงการ
ให้ประสบความสำเร็จและคณะผู้วิจัยได้นำผลดังกล่าว
มาจัดทำเป็นหนังสือ แนวทางการบริหารโครงการวิจัย:
คุณสมบัติและบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของทีมนักวิจัย
โดยหนังสือดังกล่าวจะสามารถใช้เป็นแนวทางการบริหาร
จัดการโครงการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพต่อไป
 อีกทั้งยังสามารถใช้เป็นแนวทางในการประเมินโครงการ
อีกด้วย โดยการประเมินการบริหารจัดการโครงการเป็น
การประยุกต์ใช้ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคม เพื่อตัดสินและ
พัฒนา โครงการ ด้านการวางแผนและการติดตาม
ประสิทธิผลและประสิทธิผลของโครงการ รวมทั้ง
การศึกษาถึงความเปลี่ยนแปลงจากการนำโครงการไป
ปฏิบัติอีกด้วย

การบริหารโครงการถือว่าเป็นพื้นฐานที่สำคัญ
สำหรับการบริหารที่จะเป็นตัวชี้วัดความสำเร็จ สำหรับ

ในการบริหารจัดการโครงการวิจัยครั้งนี้ มีความจำเป็น และเป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยให้การดำเนินโครงการวิจัย ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ บรรลุเป้าหมาย อย่างมีคุณภาพ ได้ผลผลิตและผลลัพธ์ที่ต้องการ ซึ่งก็มี แนวทางการบริหารโครงการเช่นเดียวกับหลักการ การบริหารโครงการต่าง ๆ ที่ประกอบด้วยส่วนสำคัญ 3 ส่วน คือ 1) ก่อนการดำเนินการวิจัยซึ่งเริ่มตั้งแต่ การริเริ่มโครงการ การวางแผนโครงการและการ วิเคราะห์โครงการ 2) ระยะการนำโครงการไปดำเนินการ ซึ่งเป็นการดำเนินการตามแผนการดำเนินการโครงการ ที่วางไว้ ติดตามความก้าวหน้าและการควบคุม การปฏิบัติการในระหว่างดำเนินการ ประเมินผล และประเมินผลผลิต และ 3) ระยะหลังจากการดำเนิน โครงการ จะเป็นระยะการประเมินติดตามโครงการ หลังจากโครงการสิ้นสุด เพื่อตรวจสอบผลการดำเนินงาน ที่เกิดขึ้นโดยประเมินผลลัพธ์ และผลกระทบของโครงการ ที่เกิดขึ้น ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม การนำเสนอผลงานวิจัย สรุป และยุติโครงการ และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน โดยใช้แนวทาง การดำเนินการที่มีการบูรณาการกันในทุกส่วน

ข้อเสนอเชิงนโยบาย

1. แผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการการท่องเที่ยว เชิงกีฬาและสปาเกี่ยวข้องกับหน่วยงานทั้งจากภาครัฐ ภาคเอกชน และสมาคมสมาพันธ์ที่เกี่ยวข้อง จำเป็นต้อง อาศัยทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการนำไปกำหนด ในแผนปฏิบัติการและดำเนินการตามแผนที่กำหนดไว้ ของแต่ละหน่วยงาน ควรมีเริ่มดำเนินการโดย ในระยะที่ 1 ปี 2565-2567 ควรมีการเริ่มดำเนินแผนปฏิบัติการ ทุกแผนไปพร้อมกันการกำหนดนโยบายและสนับสนุน งบประมาณในการดำเนินตามโครงการต่าง ๆ ตามแผนปฏิบัติการจะทำให้แผนสามารถดำเนินการได้ บรรลุผลตามเป้าหมาย ในระยะที่ 2 (2567-2569) ซึ่ง ประกอบด้วยกลยุทธ์การส่งเสริมกีฬาและสปาให้เป็น จุดหมายปลายทางการท่องเที่ยว การส่งเสริมกีฬาและ สปาให้เป็นที่ยอมรับระดับโลก จำเป็นอย่างยิ่งที่ หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องนำแผนกลยุทธ์การท่องเที่ยว

เชิงสุขภาพด้านสปาบรรจุเป็นหนึ่งในภารกิจของ หน่วยงาน จัดสรรจัดงบประมาณสนับสนุนการ ดำเนินการ และกำหนดผู้รับผิดชอบเพื่อนำแผน ไปปฏิบัติและติดตามผลการดำเนินการต่อไป และควรจะได้มีการให้ความรู้ด้านกีฬาและสปาแก่บุคลากร ที่ให้บริการด้านสปาหรือด้านกีฬาในลักษณะของ การเสริม Multitasking skills เพื่อให้ผู้ประกอบการ ผู้ให้บริการสามารถให้คำแนะนำแก่นักท่องเที่ยวและ มองเห็นภาพรวมในด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ทั้งด้านสปาและกีฬา

2. ผู้ประกอบการสปาการท่องเที่ยวเชิงกีฬา สมาคมกีฬาและสมาพันธ์สปา สามารถนำชุดความรู้ใหม่ ไปใช้ในการจัดการให้บริการด้านสุขภาพสปาและกีฬา อย่างมีคุณภาพ

3. ผู้บริหารโครงการวิจัยเกี่ยวกับการท่องเที่ยว เชิงสุขภาพสามารถนำหนังสือแนวทางการบริหารจัดการ โครงการวิจัยไปใช้เพื่อให้ได้ผลงานวิจัยที่มีคุณภาพ และ นำไปใช้ได้จริง

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

แผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการการท่องเที่ยว เชิงกีฬาและธุรกิจสปา พ.ศ. 2565-2569 ชุดความรู้ใหม่ การท่องเที่ยวเชิงกีฬาและสปา และการถอดบทเรียน การบริหารจัดการโครงการวิจัย และหนังสือแนวทาง การบริหารโครงการวิจัย: คุณสมบัติและบทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบของทีมวิจัย สามารถนำไปใช้โดย ผู้เกี่ยวข้องทั้งจากภาครัฐและภาคเอกชนเพื่อให้บรรลุ วิสัยทัศน์ที่ตั้งไว้ในการทำให้ประเทศไทยเป็นแหล่ง ท่องเที่ยวเชิงกีฬาและสปาชั้นนำของโลก รวมทั้งนักวิจัย สามารถนำไปใช้ ในการบริหารโครงการให้เกิด ประสิทธิภาพ ประสิทธิผลต่อไป

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. การติดตามประเมินผลผลิตและผลกระทบ ในการนำแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติ และชุดความรู้ใหม่ ด้านกีฬาและสปาไปใช้

2. ผลลัพธ์ในด้านประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และคุณภาพ
ของงานวิจัย จากการนำแนวทางการบริหารจัดการ
โครงการวิจัยไปใช้ในการบริหารโครงการวิจัย

References

- Chulalongkorn University Intellectual Property Institute. (2017). *Industry and technology trend analysis report: Tourism industry, good income and health tourism. Intellectual Property and Innovation Entrepreneur Development Project*. Bangkok: Author. (in Thai)
- Department of Tourism. (2015). *ASEAN tourism standards*. (in Thai) Retrieved from <http://www.tourism.go.th/>
- Kellogg Foundation. (2004). *Logic model development guide*. Michigan: W. K. Kellogg Foundation. Retrieved from <https://www.aacu.org/sites/default/files/LogicModel.pdf>
- Kunaviktikul, W., WichaiKhum, O., Thungjareakul, P., Abhicharttibutra, K., Nantsupawat, A., & Wannapong, S. (2021) *Administrative plan for Thailand to be a quality wellness tourism destination project*. Chiang Mai: Thailand. (in Thai)
- Ministry of Tourism and Sports. (n.d.). *Strategic of Thailand tourism B.E. 2015 – 2017*. Bangkok: Office of Printing Works, The War Veterans Organization of Thailand. (in Thai)
- Nakhon Si Thammarat Rajabhat University. (2018). *Lecture note of the study and practice on cultural tourism routes and ecotourism in the Northeast and the East with integration with teaching and research in the field of cultural studies for tourism project*. (in Thai) Retrieved from http://human.nstru.ac.th/human2018/document/doc_news/les43.pdf
- Office of the Secretary National Strategy Board, Office of the National Economics and Social Development Council. (n.d.). *National strategy 2018 - 2037 (short version)*. Bangkok: Office of the National Economic and Social Development Council. (in Thai)
- Office of the National Economic and Social Development Council. (2021). *Social outlook 03/2021*. (in Thai) Retrieved from https://www.nesdc.go.th/ewt_dl_link.php?nid=5491&filename=socialoutlook_report.
- Panich, V. (2005). *Knowledge management for practice*. Bangkok: Tathata.
- Pasiphon, C. (2017). Social return on investment (SROI). *Journal of Education Studies*, 45(4), 342-352. (in Thai)
- Paoln, N. (2018). *Public policy: Strategic planning and strategic management*. Nonthaburi: Ratnatrai. (in Thai)
- Stufflebeam, D. L. (1971). *The relevance of the CIPP evaluation model for educational accountability*. Atlantic City, NJ: Ohio State University, USA.
- Teeranon, K. (2018). Thailand's wellness tourism: Situation and potential towards competition of ASEAN Region. *FEU Academic Review*, (12), 22-34. (in Thai)